

Kötelező olvasmánylista a Régi magyar irodalom (MIR-211/OT-MAGY-220) kollokvium beugró vizsgájához (szövegfelismerés)

2020. május 5.

KÖZÉPKORI ÉS RENESZÁNSZ MAGYAR IRODALOM

1. A középkori irodalom alapfogalmai és alteritása.

–Szent Gellért: Deliberatio, <http://sermones.elte.hu/szovegkiadasok/magyarul/madasszgy/>

2. Árpád-kori legendák, intelmek; a latin egyházi költészet, a magyar nyelvű egyházi írásbeliség és irodalom kezdetei, <http://sermones.elte.hu/szovegkiadasok/magyarul/madasszgy/>

- Szent István király intelmei
- Szent István legendája Hartvik püspöktől
- Szent Gellért püspök Nagy legendája
- Szent László király legendája
- Anonymus: Gesta Hungarorum, Előbeszéd, 1–8, 13–17, 30, 39, 42, 44, 51, 55.
- Kézai Simon, Gesta Hungarorum, Prolóógus, 1. könyv (1-23).

3. A magyar nyelvű írásbeliség kezdetei. A késő középkori kolostori irodalom; a világi költészet kezdetei, <http://sermones.elte.hu/szovegkiadasok/magyarul/madasszgy/>

- Halotti Beszéd és Könyörgés, Ómagyar Mária-siralom, Gyulafehérvári sorok, Königsbergi töredék, Laskai Demeter verse
- Szent Ferenc életéből: Szent Ferenc prédikál a madaraknak, A gubbiói farkas (Jókai-kódex)
- A Karthauzi Névtelen beszéd– és legendagyűjteményéből, Prolóógus, Prohemium libri
- Philibertus látomása (Nádor-kódex)
- Exemplum mirabile (Karthauzi névtelen)
- Haláltánc (Példák könyve)
- Szabács viadala

4. A humanizmus kezdetei; Janus Pannonius.

Az alábbi versek a szöveggyűjteményből

(http://www.balassikiado.hu/BB/netre/netre_szgy1/human.htm):

Janus Pannonius: Epigrammák (45, 46, 52–53, 72–73, 79, 81, 172, 193–197); Andrea Mantegna dicsérete, Búcsú Váradtól, Siratóének anyja Borbála halálára, Roskadozó gyümölcsfa, Álomhoz, Lelkemhez, Mikor a táborban megbetegedett,

5. A reformáció és irodalmi hatása; Farkas András, Batizi, Szkhárosi, zsoltár, hitvita, próza-irodalom (Heltai, Bornemisza, Ponciánus). 16. századi históriás ének és a szórakoztató verses história, az alábbi szövegek szemelvényei a szöveggyűjteményből (http://www.balassikiado.hu/BB/netre/netre_szgy2/SZGY2.htm):

- Ismeretlen: Poncianus históriája
- Heltai Gáspár: Krónika az magyaroknak dolgairól
- Ráskai Gáspár: Egy szép história az vitéz Franciskórúl és az ő feleségéről

- Tinódi Sebestyén: Sokféle részögösről
- Tinódi Sebestyén: Az udvarbírákról és kulcsárokról
- Gyulai Névtelen: Cantio de militibus pulchra
- Bornemisza Péter: Tragédia magyar nyelven

6. *Magyar nyelvű udvari irodalom kezdetei, Eurialus, Chariclia, Árgirus*, az alábbi szövegek a szöveggyűjteményből (http://www.balassikiado.hu/BB/netre/netre_szgy2/SZGY2.htm):

- Pataki névtelen: Eurialus és Lucretia
- Gergei Albert: Árgirus históriája
- Balassi Bálint: Szép magyar komédia

7. Balassi költészete: kompozíciós és poétikai kérdések.

http://www.balassikiado.hu/BB/netre/netre_szgy2/SZGY2.htm vagy <http://magyar-irodalom.elte.hu/gepesk/bbom/itart.htm>

1–5, 7, 11–12, 14, 16–18, 21–22, 24, 26, 33–34, 39, 41, 43, 46–47, 49–50, 53–55, 58, 60, 61, 63, 66, Valahány török bejt, kit magyar nyelvre fordítottak; Célia-versek; Saját kezű versfüzér

BAROKK IRODALOM

OLVASMÁNYOK A KÖVETKEZŐ TÉTELEKHEZ az alábbi két szöveggyűjteményben található: Szöveggyűjtemény a régi magyar irodalomból I. Késő-renaisszánsz manierizmus és kora-barokk. II. Barokk és késő-barokk rokokó, szerk. KOVÁCS Sándor Iván.

A versek megtalálhatók itt is: <http://hece.elte.hu/Szelence/szelence.com/index.html>

8. *Rimay János és a barokk műfajai. Wathay Ferenc*

Olvasmány: Rimay János versei közül a Balassa-kódexben szereplő versek (<http://hece.elte.hu/Szelence/szelence.com/rimay/balassa.html>), az Encomia et effecta (http://hece.elte.hu/Szelence/szelence.com/rimay/encomia_madach.html), Ez világ mint egy kert (<http://hece.elte.hu/Szelence/szelence.com/rimay/ezvilag.html>), Kerekded ez világ (<http://hece.elte.hu/Szelence/szelence.com/rimay/kerekded.html>)

Wathay Ferenc versei közül 1., 3., 7., 8., 9., 11., 14., 15., 16., 17., 18., 19., 26., 27., 28. az <http://hece.elte.hu/Szelence/szelence.com/wathay/index.html> oldalról (a teljes kötet megtalálható itt: <http://magyar-irodalom.elte.hu/gepesk/wathay/>)

9. *A katolikus reformáció irodalma. Pázmány Péter: Kalauz, Öt szép levél, Prédikációk*

Kötelező olvasmány: <http://mek.oszk.hu/06700/06793/06793.htm>; innen a Kalauz-szemelvények (<http://mek.oszk.hu/06700/06793/06793.htm#75>), és az Első levél (<http://mek.oszk.hu/06700/06793/06793.htm#63>).

10. *A barokk fogalma; Zrínyi eposza és lírája. A teljes Syrena-kötet*
kötelező: <http://hece.elte.hu/Szelence/szelence.com/zrini/index.html>

11. *Gyöngyösi eposzai*

Kötelező olvasmány: Gyöngyösi István: *Murányi Vénusz és Porábul megéledett Főnix avagy Kemény János emlékezete* (S. a. r. JANKOVICS József Bp. Balassi, 1999.)

<http://mek.oszk.hu/06000/06075/html/>; <http://mek.oszk.hu/06000/06076/06076.htm>

12. *Műfaji kísérletek a 17. században*: Hajnal Mátyás, Balassa Bálint, Esterházy Pál, Gyöngyösi István (Palinodia, Rózsakoszorú), Koháry István

A fenti szerzők versei a Szöveggyűjteményből, vagy innen: <http://hece.elte.hu/Szelence/szelence.com/toc.html>

ÉS

Gyöngyösi István: Palinodia, <http://mek.oszk.hu/06000/06096/html/>
Gyöngyösi István: Rózsakoszorú, <http://mek.oszk.hu/06100/06102/html/>

13. *Emlékiratok: Kemény János, Bethlen Miklós (kötelező olvasmányok csak a nyomtatott Szöveggyűjteményben szereplő szemelvények!)*

Bethlen Miklós Élete leírása magától megtalálható teljes egészében online: <http://mek.oszk.hu/06100/06152/html/bethlen0020001.html>,

14. *Mikes Kelemen Leveleskönyve és Faludi Ferenc (kötelező olvasmányok csak a nyomtatott Szöveggyűjteményben szereplő szemelvények!)*

A teljes leveleskönyv online: MIKES Kelemen, *Összes művei, I. Törökországi levelek és misszilis levelek*, kiad. HOPP Lajos, Bp. 1966.

<http://mek.oszk.hu/00800/00880/index.phtml#>

Faludi Ferentől az alábbi helyen felsorolt

versek: <http://hece.elte.hu/Szelence/szelence.com/faludi/index.html>